

ایران بزرگ‌ترین تولیدکننده و صادرکننده گاز اوپک

آماربولتن سالانه اوپک نشان می دهد

عطیه لیاف
خبرنگار

اگرچه سازمان کشورهای صادرکننده نفت خام معروف به اوپک، مرجعی برای بررسی میزان تولید و عرضه نفت خام ۱۳ عضو خود است اما در گزارش‌های سالانه خود معمولاً آمارهای دیگری نظیر مقاصد صادراتی نفت، وضعیت مشتریان و میزان تولید و صادرات گاز نیز ارائه می‌دهد. در جدیدترین بولتن سالانه اوپک روند صادرات و درآمدهای نفتی ایران نزولی گزارش شده است.

به‌طوری‌که براساس گزارش منابع ثانویه اوپک، درآمد نفتی کشور طی سال گذشته با تشدید فشار امریکا به خریداران نفت ایران، نزدیک به ۴۰ میلیارد دلار کاهش یافته و این بیشترین کاهش درآمدی سالانه میان اعضای سازمان است. در این گزارش آمده که درآمد نفتی ایران در ۲۰۱۸ بیش از ۶۰ میلیارد دلار بوده اما در سال ۲۰۱۹ این رقم به ۱۹ میلیارد دلار رسیده است. در سال ۲۰۱۹ عربستان با بیش از ۲۰۲ میلیارد دلار، عراق با بیش از ۸۰ میلیارد دلار و کویت با ۵۲ میلیارد دلار، بر درآمدترین کشورهای عضو اوپک در ۲۰۱۹ بوده‌اند و ایران تنها از ۳ کشور عضو سازمان درآمد بالاتری داشته است. البته این ارقام بر اساس گزارش منابع ثانویه برآورد شده و به سبب تحریم‌ها تأیید مقامات ایرانی را به همراه ندارد.

در بولتن سالانه اوپک، در مقابل این آمار، گزارشی را می‌توان از میزان تولید گاز کشورهای عضو سازمان و بازار آنها ملاحظه کرد. آمار تولید و صادرات گاز طبیعی ایران برخلاف تولید و صادرات نفت افزایشی است و لزوم توجه به یک ساله مهم را گوشزد می‌کند و آن هم، اهمیت

صادرات گاز و درآمدزایی از محل این محصول است. اکنون شاید بازار گاز برای ایران بازار مهم‌تری از نفت باشد. اما پیش از هر چیز باید ابزار ورود به این بازار نظیر دیپلماسی و مذاکرات گازی برای بازاریابی، مدیریت مصرف در داخل و تجهیزات و تأسیسات ال ان جی را فراهم کرد.

■ بالاترین تولید گاز سالانه

گزارش بولتن از تولید گاز طبیعی سالانه و تجمعی اعضای اوپک نشان می‌دهد که ایران بالاترین تولید سالانه و تجمعی گاز را میان این ۱۳ کشور دارد. بسیاری از اعضا حتی واردکننده گاز هستند اما ایران با اختلاف از سایر اعضا توان تولید و صادرات گاز را دارد.

ایران در سال ۲۰۱۹ حدود ۲۵۴ میلیارد مترمکعب گاز تولید کرده است. در سال ۲۰۱۰ این رقم معادل ۱۸۷ میلیارد مترمکعب گاز شده و تولید در سال ۲۰۰۰ حدود ۶۰ میلیارد مترمکعب بوده است. به ترتیب در سال ۱۹۹۰ رقم ۲۴ میلیارد مترمکعب، ۱۹۸۰ حدود ۷ میلیارد مترمکعب و ۱۹۷۰ حدود ۱۳ میلیارد مترمکعب و در ۱۹۶۰ یعنی سالی که اوپک تأسیس شد، میزان ۹۶۰ میلیون مترمکعب برای تولید گاز ایران ثبت شده است. ۶۰ سال قبل یعنی در شروع به کار اوپک، ونزوئلا با حدود ۴ میلیارد مترمکعب تولید سالانه گاز در صدر جدول بود و تولید ایران و کویت نزدیک به یکدیگر بود.

اما در آمارهای سال ۲۰۱۹ می‌توان تولید ۱۲ عضو دیگر سازمان را نیز ملاحظه کرد. عربستان سعودی با ۱۱۷ میلیارد مترمکعب، الجزایر با ۸۹ میلیارد مترمکعب، امارات با ۵۵ میلیارد مترمکعب و نیجریه با حدود ۴۸ میلیارد مترمکعب در جایگاه‌های بعدی تولید سالانه گاز قرار دارند. اما

ونزوئلا با ۲۰ میلیارد مترمکعب تولید سالانه گاز، پس از این کشورها قرار می‌گیرد که این رقم با میزان ذخایر این کشور هنجوانی ندارد. البته ناگفته نماند که قطر یکی از بزرگ‌ترین تولیدکنندگان و صادرکنندگان گاز جهان در سال ۲۰۱۹ از این سازمان خارج شد و به همین خاطر آمار تولید این کشور در میان اعضای سازمان نیامده است.

■ بالاترین تولیدتجمعی گاز

آمارهای تولید تجمعی گاز آمده در این گزارش نیز نشان می‌دهد که تولید تجمعی گاز ایران تا پایان سال ۲۰۱۹ حدود ۴ هزار میلیارد مترمکعب (۳,۹۰۳,۴۳۱ میلیون مترمکعب) بوده است. در جایگاه بعدی عربستان سعودی با بیش از ۲ هزار میلیارد مترمکعب قرار می‌گیرد. اکنون برخی از کشورهای عضو این سازمان حتی واردکننده گاز هستند

و شاید بتوان از این سازمان برای رایزنی‌های گازی نیز بهره برد. اساساً عضویت در هر سازمان بین‌المللی یک فرصت برای رایزنی‌های بیشتر است.

■ تولیدکننده‌ای که همه را مصرف می‌کند

در کنار این آمار مثبت گازی یک مسأله مهم را باید بررسی و برای آن چاره اندیشی کرد. منظور کاهش شدت مصرف گاز طبیعی در کشور است. امسال قرار است که تولید گاز کشور رکورد یک میلیارد مترمکعب را روز را بشکند اما آمارها گویای این مسأله است که به جز صادرات اندک به کشورهای نظیر ترکیه و عراق، هر آنچه را تولید می‌کنیم در داخل کشور می‌سوزانیم و این مسأله فرصت چانه زنی‌های گازی را در بازار این محصول اکون برخی از کشورهای عضو این سازمان حتی واردکننده گاز هستند

۱۰ تولیدکننده برتر گاز طبیعی جهان در ۲۰۱۹			
ایالت متحده	میلیارد فوت مکعب در روز	سهام جهانی (درصد)	تغییرات (درصد)
روسیه	۸۹۰۱	۲۳۰۱	۱۰۰۲
ایران	۶۵۰۷	۱۷	۱۰۵
قطر	۲۳۰۶	۶۰۱	۲۰۴
چین	۱۷۰۲	۴۰۵	۰۰۹
کانادا	۱۷۰۲	۴۰۵	۹۰۹
استرالیا	۱۶۰۷	۴۰۳	-۳۰۳
نروژ	۱۴۰۸	۲۰۹	-۵۰۷
عربستان	۱۱	۲۰۸	۱۰۴
الجزایر	۸۰۳	۲۰۲	-۸۰۱

۱۰ مصرف کننده بزرگ گاز طبیعی جهان در ۲۰۱۹			
ایالت متحده	میلیارد فوت مکعب در روز	سهام جهانی (درصد)	تغییرات (درصد)
روسیه	۸۱۰۹	۲۱.۵	۳۰.۳
چین	۴۳	۱۱.۳	-۲۰.۲
ایران	۲۹	۷.۸	۸۰.۶
کانادا	۲۱	۵.۷	-۰.۲
عربستان	۱۱	۳.۱	۱۰.۷
ژاپن	۱۰	۲.۹	۱۰.۴
مکزیک	۸۰.۸	۲.۸	-۶.۶
آلمان	۸۰.۶	۲.۳	۳۰.۵
بریتانیا	۷۰.۶	۲.۳	۳۰.۳
		۲	-۰.۵

مترمکعب در هر روز بود و در فصل زمستان شاهد سر به سر شدن تولید و مصرف بودیم. در حالی که کشورهایی با اقلیم سردتر از ایران اما جمعیت برابر (مانند ترکیه) یک سوم این میزان را مصرف می‌کنند.

■ جولان ایالات متحده در بازار گاز

مجموعه بررسی‌های آماری شرکت BP از انرژی جهان در ۲۰۲۰ یک موضوع مهم را به نمایش می‌گذارد. این بررسی تصویری جامع از عرضه و تقاضا برای منابع اصلی انرژی ارائه می‌دهد که می‌توان در آن جایگاه ایران را میان تولیدکنندگان مصرف‌کنندگان جهان نیز مشاهده کرد. گاز طبیعی پاک‌ترین سوخت فسیلی است که اکنون بازاری جذاب اما رقابتی دارد. این سوخت در میان سوخت‌های فسیلی سریع‌ترین رشد بازار را دارد. به‌طوری‌که در طول دهه گذشته میانگین رشد سالانه ۲۰۶

درصد را تجربه کرده است.

در مقایسه با آن، نفت طی یک دهه گذشته با ۱۰۳ درصد رشد و زغال سنگ ۰۰۸ درصد رشد را در سطح جهانی تجربه کرده است. پیش‌بینی می‌شود، گاز طبیعی تنها سوخت فسیلی است که طی دو دهه آینده شاهد رشد قابل توجه تقاضا باشد. اما در این میان می‌توان یک مسأله مهم را نیز ملاحظه کرد. اینکه طی یک دهه گذشته، رونق تولید گاز از منابع شیل ایالات متحده باعث شده که امریکا به صدر جدول تولیدکنندگان گاز طبیعی سوق داده شود. در سال ۲۰۱۹، ایالات متحده سهم قابل توجه ۲۳۰۱ از تولید جهانی گاز طبیعی را در اختیار داشت. بسیار جلوتر از آن روسیه (۱۷۰۰ درصد) و حتی کل خاورمیانه (۱۷۰۴ درصد) را می‌توان دید.

بر اساس این آمار، ۱۰ تولیدکننده برتر در سال ۲۰۱۹ حدود ۷۰ درصد از تولید گاز طبیعی جهان را به خود اختصاص داده‌اند. تولید ایالات متحده ۱۰۰۲ درصد در سال گذشته رشد داشته و به ۸۹۰۱ میلیارد فوت مکعب در روز (یک و نیم میلیارد فوت مکعب گاز معادل ۴۲ میلیون مترمکعب است) رسیده که این میزان نسبت به سال ۲۰۰۵ تقریباً ۸۸ درصد افزایش داشته است.

به‌طور کلی طی یک دهه گذشته، تولید گاز طبیعی ایالات متحده با میانگین سالانه ۴۰۴ درصد رشد داشته است. در این دوره زمانی، متوسط نرخ رشد سالانه در استرالیا ۱۲۰۱ درصد، قطر ۸۰۳ درصد و چین ۷۰۲ درصد بوده است.

با توجه به اینکه گاز طبیعی به آسانی نفت منتقل نمی‌شود، بین تولیدکنندگان گاز طبیعی و مصرف‌کنندگان همپوشانی

زیادی وجود دارد. به‌طوری‌که ۶ مصرف‌کننده برتر گاز طبیعی نیز در بین ۱۰ تولیدکننده برتر قرار گرفته‌اند. یکی از این کشورها ایران است که سومین تولیدکننده بزرگ گاز در جهان و چهارمین مصرف‌کننده گاز دنیاست. به عبارت دیگر هر آنچه را تولید می‌کنیم، می‌سوزانیم. بدون آنکه بازار بزرگی را در اختیار داشته باشیم.

این درحالی است که امریکا در کنار افزایش تولید گاز، مقام اول در سطح جهان در تولید میعانات گاز طبیعی (NGL) را نیز به خود اختصاص می‌دهد. ایالات متحده دارای ۴۰ درصد سهم جهانی در تولید NGL است که اکثر NGLها برای پالایشگاه‌ها یا تولیدات پتروشیمی‌ها در نظر گرفته شده‌اند.

گاز طبیعی مایع (LNG) با NGL متفاوت است. در این زمینه نیز قطر در سطح اول جهان با سهم ۲۲۰۱ درصد از صادرات LNG قرار می‌گیرد. پس از آن استرالیا (۲۱۰۶ درصد)، ایالات متحده (۹۰۸ درصد)، روسیه (۸۰۱ درصد) و مالزی (۷۰۲ درصد) قرار دارند.

اما ایالات متحده سریع‌ترین رشد را در زمینه صادراتکننده LNG در جهان دارد و می‌خواهد که از جایگاه سوم در سال گذشته به جایگاه اول در جهان دست یابد. امریکا درست پنج سال قبل رتبه هجدهم جهان در صادرات LNG را داشت. این درحالی است که ایران هنوز نتوانسته است به‌عنوان سومین تولیدکننده گاز جهان سهمی در بازار LNG جهان داشته باشد. بزرگ‌ترین تولیدکننده گاز در میان اعضای اوپک نیازمند یک بازنگری جدی در سیاست‌های گازی خود است.

پرواخت ۱۸۰۰ میلیارد ریال تسهیلات بانک توسعه تعاون به متقاضیان نهادهای حمایتی

مدیر عامل بانک توسعه تعاون گزارشی از پرداخت ۱۸۰۰ میلیارد ریال تسهیلات قرض الحسنه به اشخاص تحت پوشش نهادهای حمایتی خبر داد.

حجت الله مهدیان مدیر عامل بانک توسعه تعاون ضمن تبریک روز بهزیستی و تأمین اجتماعی اظهار داشت: نهادهای حمایتی از مهمترین کارکردهای دولت‌های توسعه‌گرا برای ایجاد رشد اقتصادی متوازن و افزایش سطح اشتغال همه‌جانبه در میان اقشار جامعه هستند. وی در همین رابطه تصریح کرد: سازمان بهزیستی و کمیته امداد امام (ره) به عنوان سازمان‌های حمایتگر، رویکرد حمایتی خود را فراتر از کمک‌های مستقیم پیش برده و در جهت اشتغالزایی و توانمندسازی اقشار آسیب‌پذیر پیشرو بوده‌اند.

مهدیان با اشاره به همکاری چندین ساله میان بانک توسعه تعاون و سازمان بهزیستی و کمیته امداد گفت: تعهدات بانک در قراردادهای عاملیت به خوبی عملیاتی شده و به میزان ۱۸۰۰ میلیارد ریال تسهیلات قرض الحسنه طی سه سال اخیر به منظور اشتغالزایی به اشخاص حقیقی و حقوقی تحت پوشش این نهاد پرداخت شده است.

مهدیان همچنین به پرداخت ۱۶۰۰ میلیارد ریال تسهیلات قرض الحسنه به مشاغل خانگی طی سه سال اخیر اشاره کرد و افزود: این طرح با مدیریت کارآمد وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در حال انجام است و این بانک نهایت همکاری را در جهت افزایش سطح اشتغال خانگی به عنوان یکی از شاخص‌های توسعه اجتماعی ادامه می‌دهد.

مدیر عامل بانک توسعه تعاون به پرداخت ۷۳۰۰ میلیارد ریال تسهیلات قرض الحسنه ازدواج جوانان اشاره و ابراز امیدواری کرد با ادامه این تسهیلات، گام‌های محکمی در راه تسهیل ازدواج برداشته شود.

در مجمع عمومی سالیانه پارس دارو از شرکت‌های تابعه شستا مطرح شد:

رشد ۳۰۰ درصدی سود شرکت پارس دارو در سال ۹۸

رشد نزدیک به ۳۰۰ درصدی سود خالص، رشد ۱۸۲ درصدی سود عملیاتی، رشد ۸۳ درصدی سود ناخالص و رشد ۷۰ درصدی فروش شرکت در سال ۹۸، پیششارتی پارس دارو در رشد صادرات بین شرکت‌های تیبیکو در پایان سال گذشته و ثبت رکورد افزایش تولید و فروش در سه ماهه ابتدایی سال ۹۹ بخشی از عملکرد مثبت و قابل توجه شرکت پارس دارو در سال گذشته و سه ماهه ابتدایی سال جاری است که می‌توان به آن اشاره کرد.

در سال ۹۷ به ۵۱ درصد در سال ۹۸، کاهش نسبت هزینه‌های عملیاتی به‌فروش شرکت از ۷۴ درصد به ۶۳ درصد و نسبت هزینه‌های مالی به‌فروش شرکت از ۱۳ درصد به ۵ درصد در سال ۹۸ نسبت به سال ۹۷ خرداد و آمارهای نیز از افزایش رضایت‌مندی سهامداران، بهبود وضعیت مالی و منابع انسانی، گواهی‌نامه‌ها و اقدامات صورت گرفته در زمینه شفافیت ارائه کرد. در ادامه این مجمع که با تأیید بیشتر بر بعد آنلاین برگزار شد، و سهامداران می‌توانستند به‌صورت زنده آن را تماشا و سئوالات خود را مطرح کنند، پس از سخنان رئیس مجمع و استماع گزارش حسابر و سئوالات و نظرات سهامداران، درباره تعیین سود تقسیمی، پاداش و حق جلسه هیأت‌مدیره تصمیم‌گیری شد. در این جلسه با نظرخواهی از سهامداران حاضر و استماع سخنان هیأت رئیسه، با توزیع ۹۰ درصد سود حاصل شده شرکت معادل هر سهم ۶ هزار و ۴۰۰ ریال موافقت شد.

